

ПРАВОВЕ ТА ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

УДК 346:330:341:1

Є. М. БІЛОУСОВ,
кандидат юридичних наук, доцент кафедри між-
народного права Національного юридичного уні-
верситету імені Ярослава Мудрого, завідувач від-
ділу загальних проблем формування та реалізації
інноваційної політики НДІ правового забезпечен-
ня інноваційного розвитку НАПрН України

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ГОСПОДАРЮЮЧОГО СУБ'ЄКТА

Стаття присвячена дослідженню проблем державного регулювання у сфері забезпечення економічної безпеки суб'єкта господарювання. Досліджено проблему необхідності підвищення ефективності державної політики у сфері зміцнення економічної безпеки господарюючого суб'єкта. Розглянуто та проаналізовано сучасний стан господарсько-правового забезпечення економічної безпеки суб'єкта господарювання.

Ключові слова: економічна безпека підприємства, суб'єкт господарювання, економічне середовище, система забезпечення економічної безпеки підприємства, стратегія безпеки підприємства.

Постановка проблеми. Економічна діяльність суб'єктів господарювання в сучасних ринкових умовах досить часто має нестабільний характер та в значній мірі потерпає від ризиків, джерелом яких є зовнішнє середовище. Ринок є агресивним середовищем у тому сенсі, що всі економічні агенти намагаються отримати значні переваги, часто використовуючи не зовсім законні інструменти. Безумовно, ринкові закономірності та базові принципи існування суб'єктів господарювання, такі як: максимізація прибутку, зростання за рахунок агресивного просування та поглинання тощо, мають об'єктивну природу та породжені внаслідок розвитку економічної системи тієї чи іншої держави або глобальної економічної системи загалом. У цьому сенсі закономірно передбачити, що існування та функціонування сукупності підприємств, їх взаємодія та розвиток об'єктивують економічну систему конкретної держави. Відтак для забезпечення її стабільності та сталого розвитку доцільно говорити про вплив держави на суб'єктів господарювання. Такий вплив уособлює в собі найбільш важливу площину державно-управлінських відносин – державне регулювання економіки.

Метою написання цієї статті є необхідність визначення співвідношення економічної безпеки господарюючого суб'єкта та державного регулювання економіки.

Виклад основного матеріалу. Державне забезпечення економічної безпеки суб'єктів госпо-

дарювання проходить цілком конкретну та видиму деталізацію, починаючи із загальних напрямів державної політики і закінчуючи конкретними механізмами досягнення бажаного стану цієї самої економічної безпеки. При цьому необхідно мати на увазі таке:

– в умовах ринку державний вплив, спрямований на забезпечення економічної безпеки конкретного підприємства, можливий виключно за умови його державної форми власності. В інших випадках це суперечить самим принципам ринку та конкурентного середовища і само по собі несе загрозу економічній безпеці інших підприємств;

– держава може впливати на суб'єкти господарювання виключно через стабілізаційні та стимулюючі заходи, поширювані на всю галузь. У такий спосіб досягається найбільший економічний і соціальний ефект. Крім того, галузевий підхід до державного управління економікою на сьогодні є найбільш ефективним з точки зору оптимізації системи державних витрат;

– суб'єкти господарювання – резиденти завжди мають привілейоване становище по відношенню до суб'єктів господарювання – нерезидентів, оскільки це відповідає базовим засадам національної безпеки. Такий примат не матиме явного прояву в умовах стабільного розвитку економіки, але кризові явища чи зростання вірогідності прояву фінансово-еконо-

мічних ризиків спонукає державу до захисту вітчизняного виробника, оскільки це має не стільки економічну доцільність, скільки соціальну або навіть суспільну необхідність.

У цьому контексті слід навести точку зору Т. Г. Васильціва, який у своїх дослідженнях якраз і акцентує увагу на проблемі співвідношення економічної безпеки суб'єктів господарювання із засобами державного регулювання у сфері її забезпечення. Зокрема, дослідник вказує, що органи державного управління є суб'єктами економічних відносин з найширшими компетенціями і можливостями щодо створення сприятливих умов для започаткування і здійснення підприємницької діяльності. Від ефективності економічної політики держави залежить можливість формування сприятливого та передбачуваного правового поля для розвитку підприємництва і реалізації права на нього. Вимірниками ефективності державної політики є передусім показники розвитку тієї сфери, в якій здійснюється відповідне державне регулювання [1, с. 159].

Важливість проблеми підвищення ефективності державної політики у сфері зміцнення економічної безпеки підприємств в Україні обумовлюється також тим, що для економічної системи, яка сформувалась внаслідок переходу від командно-адміністративної системи господарювання до ринкової економіки, характерними є: розподільчий тип економіки; процеси трансформації власності; зміни форм та суб'єктів управління суспільно-економічними процесами; «зрощування» інтересів бізнесу та влади; надмірна монополізація окремих товарних ринків та доступу до господарських ресурсів і сфер діяльності; існування проявів криміналізації і тінізації підприємницької діяльності та суспільства [1, с. 160].

Зламні процеси, які відбуваються в сучасній Україні, повинні демонструвати остаточну відмову суспільства від будь-яких проявів неринкових відносин в економіці та корупції в державному управлінні. При цьому влада, реагуючи на зміну суспільно-політичних та соціально-економічних потреб бізнесу, проходить зараз важливий період еволюції парадигми державного управління в цілому, повністю замінюючи перехідну модель на ліберально-демократичну. З огляду на це слід звернути увагу на той факт, що відмова від корупції та боротьба з непрофесійністю державно-управлінського апарату може призвести до трансформації регуляторної політики, що в свою чергу впливатиме на систему забезпечення економічної безпеки на всіх рівнях, починаючи від самої держави та закінчуючи суб'єктами господарювання.

Можна також констатувати, що вплив державних регуляторів на ринкові процеси все ще досить від-

чутний та характеризується як надмірно прямий, але поступова відмова від так званого «ручного керування» економічними процесами приведе до формування якісно нового набору інструментарію державної економічної політики. За таких умов забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання стане невід'ємним напрямом, за яким буде здійснюватися ринкове регулювання. Усуваючи корупційні прояви, держава потроху вирівнює ринковий баланс, відновлює конкурентні умови функціонування суб'єктів господарювання та намагається підвищувати власну інвестиційну привабливість. Останній елемент є надзвичайно важливим з точки зору інтеграційних процесів, учасником яких є Україна, оскільки присутність закордонних підприємств на вітчизняних ринках, а також проникнення іноземного капіталу в традиційні галузі промисловості України – все це створює додаткові ризики для економічної безпеки вітчизняних суб'єктів господарювання. І завдання держави в цьому – не стільки впроваджувати захисні механізми, скільки намагатися стимулювати вітчизняні підприємства виробничої сфери та сфери послуг. Саме в цьому вбачається сучасне завдання державної регуляторної політики.

Але, на жаль, як слушно зауважує Т. Г. Васильців, державна регуляторна політика в Україні ще не є системною та комплексною. Вона носить селективний характер і через обмеженість цільового фінансування програм підтримки і забезпечення економічної безпеки підприємництва значно залежить від суб'єктивного ставлення органів місцевого самоврядування до рівня та обсягів такого сприяння. Це перешкоджає формуванню цивілізованого, стабільного та рівного для всіх суб'єктів ринку економіко-правового середовища, посилює регіональні та субрегіональні структурні диспропорції, що призводить до подальшого погіршення ресурсного потенціалу (людського, матеріально-технічного тощо), посилення зовнішньої трудової міграції та надмірної концентрації бізнесу і господарських ресурсів; сповільнення темпів розвитку підприємництва та економічного зростання держави загалом. Усе це вимагає удосконалення вітчизняної політики держави у сфері забезпечення належного рівня економічної безпеки підприємства, зокрема на регіональному та місцевому рівні [1, с. 162].

Як зазначає О. І. Судакова, економічна безпека є універсальною категорією, яка відбиває захищеність суб'єктів соціально-економічних відносин на всіх рівнях, починаючи з держави й закінчуючи кожним її громадянином. Тому державне регулювання економічної безпеки підприємства – це комплекс заходів, спрямованих на захищеність його діяльності

від негативних впливів зовнішнього середовища, а також здатність швидко усунути різноваріантні загрози або пристосуватися до існуючих умов, що позначаються негативно на його діяльності. Широкий спектр проблем, з якими пов'язана економічна безпека підприємства, дзеркально відображає і напрями її забезпечення з боку держави. Для боротьби з економічною небезпекою господарювання в країні діє система законів і законодавчих актів, які забезпечують і гарантують безпеку господарювання. З цією метою розробляються заходи з формування економічної безпеки. Це в першу чергу: формування необхідних корпоративних ресурсів (капіталу, персоналу, прав, інформації, технології та устаткування); прогнозування та планування економічної безпеки за функціональними складовими; стратегічне планування фінансово-господарської діяльності підприємства

(організації); тактичне панування економічної безпеки за функціональними підсистемами; оперативне управління фінансово-господарською діяльністю підприємства (організації); здійснення функціонального аналізу рівня економічної безпеки; узагальнююче оцінювання досягнутого рівня економічної безпеки. Здійснення зазначених заходів у комплексі може забезпечити відповідний рівень економічної безпеки підприємства. Найбільший вплив на формування економічної безпеки підприємства має держава, використовуючи прямі та непрямі методи втручання та регулюючи економічний і соціальний розвиток країни. Інтереси підприємства та держави не завжди збігаються. Їхнім спільним мірилом виступає економічна безпека. Проблема полягає у тому, щоб, створюючи базу для економічної безпеки держави, не завдавати шкоди інтересам підприємства [2, с. 78–81].

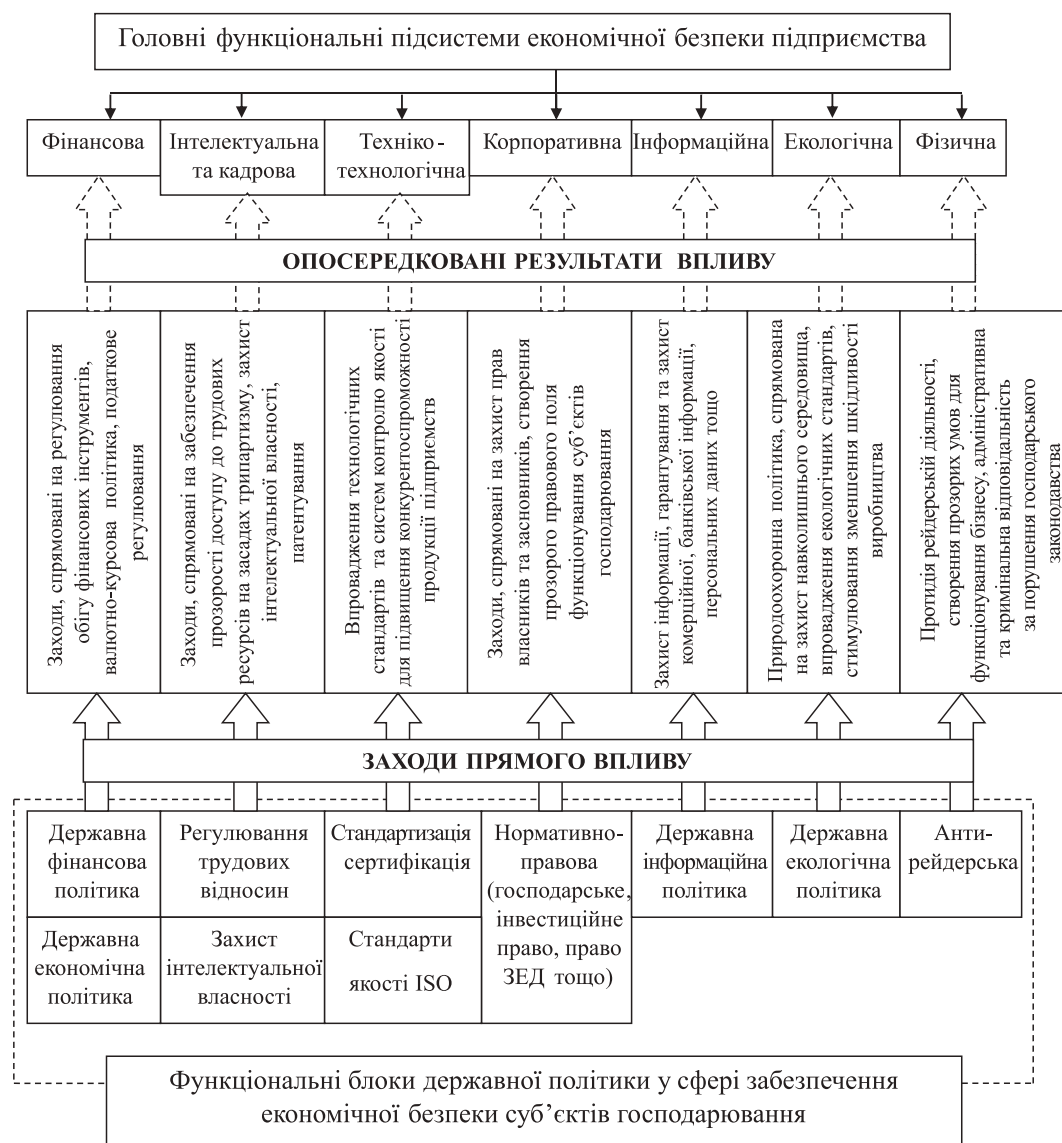

Рис. Співвідношення функціональних підсистем економічної безпеки підприємств із напрямками її державного забезпечення

З цим твердженням слід погодитися, оскільки держава, ставлячи власні інтереси вище інтересів суб'єктів господарювання, опиняється в ситуації, коли самі засади ринкової економіки підпадають під загрозу, що суттєво викривляє та розбалансовує економічну систему в цілому. Відтак усі заходи, інструменти, механізми державної політики у сфері забезпечення економічної безпеки суб'єктів підприємництва мають кореспондуватися із її функціональними підсистемами. Наочно таке співвідношення можна зобразити таким чином.

Подібне співвідношення є спробою систематизувати та структурувати вплив держави на стан економічної безпеки суб'єкта господарювання, відтак схематичне відображення є дещо умовним. Умовність полягає в тому, що, наприклад, нормативно-правове забезпечення стосується майже кожної зі складових, але найбільш гостро проявляється саме у сфері корпоративних відносин. Так само, як і інтелектуальна та кадрова складові об'єднані за принципом суб'єкта впливу – конкретного працівника як носія і трудових, і інтелектуальних ресурсів. Насправді ж ці дві сфери державного впливу формуються за різними принципами та будуються на різних закономірностях.

Важливо розуміти, що держава через інструменти регуляторної політики не повинна напряму впливати на стан економічної безпеки суб'єктів господарювання, адже ринок, функціонуючи за своїми законами, повинен самостійно відсіювати найбільш слабкі з точки зору конкурентних переваг підприємства. У такий спосіб досягатиметься не лише економічний баланс, а і створюватимуться конкурентні переваги економічної системи держави в цілому.

Слід зазначити, що державне регулювання економіки здійснюється за допомогою арсеналу відповідних методів, які традиційно групують за двома формами: методи прямого та непрямого впливу. До першої групи включають: державні замовлення, індикативне регулювання цін, обмеження, штрафи, дозволи, ліцензії, квоти, бюджетні дотації, цільове державне фінансування як окремих сфер діяльності, так і безпосередньо суб'єктів господарської діяльності. Методи опосередкованого впливу не регламентують поведінку суб'єктів підприємницької діяльності, а здійснюють відповідне регулювання через створення певного середовища для їх функціонування, яке мотивує їх поведінку (йдеться, як правило, про правові, адміністративні та економічні методи регулювання через систему оподаткування, включаючи амортизаційну політику, методи стимулювання конкуренції та ін.) [1, с. 165–169].

Слід зауважити, що будь-який із напрямів державного регулювання у сфері забезпечення еконо-

мічної безпеки господарюючого суб'єкта ґрунтується на відповідному нормативно-правовому забезпеченні, що вимагає від нас сконцентрувати увагу на правовому полі, яке хоча і характеризується на даний час певною несистемністю, але на сьогодні є більш-менш ефективним з огляду на перманентні завдання держави у сфері економічного регулювання.

Зокрема, щодо нормативно-правового забезпечення господарської і підприємницької діяльності необхідно виокремити:

– Господарський кодекс України, який є системним нормативним актом у сфері регулювання діяльності суб'єктів підприємництва, та в контексті забезпечення економічної безпеки підприємств, включає в себе норми щодо обмеження монополізму та захисту суб'єктів господарювання і споживачів від недобросовісної конкуренції, а також містить окремий розділ «Відповідальність за правопорушення у сфері господарювання» [3];

– Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні», який визначає правові та економічні засади державної політики у сфері підтримки та розвитку малого і середнього підприємництва та з-поміж іншого встановлює умови й обмеження щодо надання державної підтримки суб'єктам малого і середнього підприємництва [4];

– Закон України «Про Національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні». Метою цієї Програми є створення належних умов для реалізації конституційного права на підприємницьку діяльність, а також підвищення добробуту громадян України шляхом залучення широких верств населення до такої діяльності, а одним з основних напрямів є вдосконалення правової бази у сфері забезпечення економічної безпеки підприємницької діяльності [5].

Слід зазначити, що не дивлячись на відсутність єдиного кодифікованого (крім Господарського кодексу України) або інкорпорованого нормативного акта у сфері державного забезпечення економічної безпеки суб'єктів підприємництва існує велика кількість законних та підзаконних актів, в яких означеній проблематиці приділяється окрема увага, зокрема у:

– Законі України «Про Раду національної безпеки і оборони України», який визначає правові засади організації та діяльності Ради національної безпеки і оборони України, її склад, структуру, компетенцію і функції, і зокрема у сфері забезпечення національної економічної безпеки, в тому числі і через створення умов для формування економічної безпеки суб'єктів господарювання [6];

– Законі України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо посилення право-

вого захисту громадян та запровадження механізмів реалізації їх конституційних прав на підприємницьку діяльність, особисту недоторканність, безпеку, повагу до гідності особи, правову допомогу, захист)» [7];

– Законі України «Про основи національної безпеки України» [8], який визначає основні засади державної політики, спрямованої на захист національних інтересів і гарантування в Україні безпеки особи, суспільства і держави від зовнішніх і внутрішніх загроз в усіх сферах життєдіяльності, в тому числі й у сфері забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання;

– Указі Президента України «Про стратегію національної безпеки України» [9], метою реалізації якої є формування сприятливих умов для забезпечення інтересів громадян, суспільства і держави, дальшого поступу України як демократичної держави зі сталою та зростаючою ринковою економікою, дер-

жави, що керується європейськими політичними й економічними цінностями, в якій повага і захист прав і законних інтересів усіх територіальних громад, суспільних верств, етнічних груп є запорукою незалежного, вільного, суверенного і демократичного розвитку єдиної України.

Висновки. Водночас недоліком існуючої нормативно-правової бази є відсутність належної уваги з боку законодавця щодо забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання на всіх рівнях ієрархії управління економікою, що втілюється в практичній відсутності відповідних конструкцій правових норм. Саме тому, на нашу думку, основним завданням законодавця на даний час є створення дієвої та ефективної системи правового забезпечення економічної безпеки господарюючого суб'єкта, а завданням вітчизняних науковців – надання пропозиції щодо інструментарію, який став би основою для формування такої системи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Васильців Т. Г. Економічна безпека підприємництва України: стратегія та механізми зміцнення : [монографія] / Т. Г. Васильців. – Львів : Арал, 2008. – 384 с.
2. Судакова О. І. Вплив держави на формування економічної безпеки підприємства / О. І. Судакова // Наук. вісн. Придніпр. держ. акад. буд-ва та архітектури. – 2007. – № 11. – С. 78–81.
3. Господарський кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України від 16.01.2003 № 436-IV. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
4. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 22.03.2012 № 4618-VI. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>.
5. Про Національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 21.12.2000 № 2157-III. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2157-14>.
6. Про Раду національної безпеки і оборони України [Електронний ресурс] : Закон України від 05.03.1998 № 183/98-ВР. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/183/98-вр>.
7. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України [Електронний ресурс] : Закон України від 12.01.2005 № 2322-IV. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2322-15>.
8. Про основи національної безпеки України [Електронний ресурс] : Закон України від 19.06.2003 № 964-IV. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/964-15>.
9. Про стратегію національної безпеки України [Електронний ресурс] : Указ Президента України від 12.02.2007 № 105/2007. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/105/2007>.

REFERENCES

1. Vasylytsiv T. H. *Ekonomichna bezpeka pidpriemnytstva Ukrainy: stratehiia ta mekhanizmy zmitsnennia* (The Economic Security of Ukraine Business: Strategy and Mechanisms for Strengthening) [monohrafia], T. H. Vasylytsiv, Lviv, Aral, 2008, p. 384.
2. Sudakova O. I. *Vplyv derzhavy na formuvannia ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva* (The Impact on the Formation of State Economic Security), O. I. Sudakova, *Naukovyi visnyk Prydniprovskoi derzhavnoi akademii budivnytstva ta arkhitektury*, No. 11, 2007, pp. 78–81.
3. *Hospodarskyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 16.01.2003 No. 436-IV* (Economic Code of Ukraine, Law of Ukraine on 16.01.2003 № 436-IV) [Elektronnyi resurs], Rezhym dostupu: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

4. *Pro rozvytok ta derzhavnu pidtrymku maloho i serednoho pidpriemnytstva v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 22.03.2012 No. 4618-VI* (On the Development and State Support of Small and Medium Business in Ukraine Law of Ukraine of 22.03.2012 №4618-VI) [Elektronnyi resurs], Rezhym dostupu: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>.
5. *Pro Natsionalnu prohramu sprianni rozvytku maloho pidpriemnytstva v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 21.12.2000 No. 2157-III* (The National Program to Promote Small Business in Ukraine Law of Ukraine of 21.12.2000 №2157-III) [Elektronnyi resurs], Rezhym dostupu: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2157-14>.
6. *Pro Radu natsionalnoi bezpeky i oborony Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 05.03.1998 No. 183/98-VR* (On the National Security and Defense Council of Ukraine, Law of Ukraine of 05.03.1998 № 183/98-VR) [Elektronnyi resurs], Rezhym dostupu: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/183/98-vr>.
7. *Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 12.01.2005 No. 2322-IV* (On Amendments to Some Legislative Acts of Ukraine Law of Ukraine of 12.01.2005 №2322-IV) [Elektronnyi resurs], Rezhym dostupu: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2322-15>.
8. *Pro osnovy natsionalnoi bezpeky Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 19.06.2003 No. 964-IV* (On National Security of Ukraine: Law of Ukraine on 19.06.2003 №964-IV) [Elektronnyi resurs], Rezhym dostupu: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/964-15>.
9. *Pro stratehiiu natsionalnoi bezpeky Ukrainy: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 12.02.2007 No. 105/2007* (On the Strategy of National Security of Ukraine, President of Ukraine Decree of 12.02.2007 № 105/2007) [Elektronnyi resurs], Rezhym dostupu: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/105/2007>.

Е. Н. БЕЛОУСОВ

ГОСУДАРСТВЕННОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ В СФЕРЕ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ХОЗЯЙСТВУЮЩЕГО СУБЪЕКТА

Статья посвящена исследованию проблемы государственного регулирования в сфере обеспечения экономической безопасности субъекта хозяйственной деятельности. Исследовано проблему необходимости повышения эффективности государственной политики в сфере укрепления экономической безопасности субъекта хозяйственной деятельности. Рассмотрено и проанализировано реальное состояние хозяйственно-правового обеспечения экономической безопасности субъекта хозяйственной деятельности.

Ключевые слова: экономическая безопасность предприятия, субъект хозяйственной деятельности, экономическая среда, система обеспечения экономической безопасности предприятия, стратегия безопасности предприятия.

E. M. BILOUSOV

POLITY REGULATION IN THE SPHERE OF ECONOMIC SECURITY ENTITY

Problem setting. The article is devoted to the problems of polity regulation of economic security entity. The problem of the need to improve polity policy in strengthening the economic security of the entity. Considered and analyzed the current polity of economic and legal economic security entity.

Target of research. The purpose of this writing is the need to determine the ratio of economic security of business entity and state regulation of the economy.

Article's main body. The economic activity of business entities in the current market environment often has unstable and largely suffers from risks emanating from the external environment. The market is aggressive environment in the sense that all economic agents trying to get significant preferences, often using the not quite legal instruments. Sure thing that market regularities and basic principles of the existence of entities such as maximizing profit growth through aggressive promotion and acquisitions, etc. have an objective nature and are generated as a result of the economic system of a country or global economic system as a whole. In this sense, naturally expected that the existence and operation of businesses together, their interaction and development objectifies the economic system of the specific polity. Therefore, to ensure its stability and sustainable development appropriate to talk about polity influence on the entities. This effect represents a most important level of polity administrative relations – polity regulation of the economy.

The importance of the problem of increasing the efficiency of polity policies in strengthening economic security in Ukraine is conditioned by the fact that the economic system that formed as a result of the transition from command-administrative economic system to a market economy, characterized by: distribution type of economy; processes of transformation of ownership; changes in the forms and subjects of governance and socio-economic processes; «concretion»

interests of business and government; excessive monopolization of individual commodity markets and access to economic resources and spheres of activity; the existence of manifestations of criminalization and shadow business activities and society.

Conclusions and prospects for the development. Crucial processes which happening in Ukraine should demonstrate a definitive rejection of society from any form of non-market relations in the economy and corruption in government. Herewith government reacting to changing socio-political and socio-economic needs of the business, pass now an important period of polity public administration in general, completely replacing the transitional model for liberal democracy. Given this, we should pay attention to the fact that the rejection of corruption and the fight against unprofessional polity administrative apparatus could lead to the transformation of regulatory policy, which in turn affect the system of economic security at all levels, from the polity itself and finishing entities.

We can also certify that the effect that the impact of polity regulators in market processes is still quite significant and is characterized as too direct but the phasing out of so-called «manual control» economic processes lead to the formation of a qualitatively new set of tools for economic policy. Under these conditions, economic security entities will become an integral way in which will be implement market regulation. Removing corrupt acts, the polity gradually aligns market balance, restoring competitive conditions and the functioning of entities and trying to raise their own investment attractiveness.

Key words: economic security, the entity, the economic environment, the system providing economic security, enterprise security strategy.